

Jordi Cornudella

Guanyador del Premi Internacional d'Assaig Josep Palau i Fabre

«M'interessa que *Les bones companyies* sigui més que un llibre d'assaig: és, a més a més, un llibre de poesia traduïda per mi»

Poeta, editor i llicenciat en Filologia Clàssica, amb *Les bones companyies* ha guanyat el I Premi Internacional d'Assaig Josep Palau i Fabre, convocat per la Fundació Palau i Galàxia Gutenberg / Cercle de Lectors

Pregunta. Ha publicat dos llibres de poesia: *Feli encès*, del 1985, i *El germà de Catul i més coses*, del 1997, que va guanyar el Premi Nacional de la Crítica. Des d'aleshores no ha tret cap altre llibre de poemes. ¿Com és que es prodiga tan poc com a poeta?

Resposta. Perquè sóc lent escrivint i una mica reticent a l'hora de publicar. El món va ple de poemes des de fa milers d'anys, i a les llibreries hi arriben cada mes una colla de llibres de versos nous. Són dos fets indiscutibles davant dels quals em va semblar, en un determinat moment, que havia de pendre una posició (privadament i sense ganes de fer-ne un programa de validesa general). Des d'aleshores no em prohibeix de contribuir a incrementar el nombre de versos que circulen però m'obliga a fer-ho molt modestament. És una opció raonada i voluntària que vaig pendre poc després de publicar el meu primer llibre. Fins ara no he tingut cap motiu per alterar-la. Escric poc i publico menys.

P. ¿Com resumiria *Les bones companyies*, el llibre amb què ha guanyat el Premi Internacional d'Assaig Josep Palau i Fabre?

R. En aquest llibre hi provo d'explicar per quins camins la poesia, certs poemes o certs poemes se'ns converteixen en amics perdurables, partint de la idea que, en el cas de certes persones entre les quals em compto, llegir poesia és un fet quotidià i natural que no té res d'extrafolari. En dono exemples de procedències diverses (poemes grecs, llatins, catalans, etcètera), que són els exemples que s'apliquen en el meu cas, però ho faig des de la convicció que no és res de privatiu de la meua persona, sinó que hi ha altra gent que ho pot compartir (més aviat poca, ja ho sé, però tant se val). És un llibre fet de textos de naturalesa diversa però tanmateix unitari; un llibre organitzat i planificat, escrit a poc a poc en el curs de bastants anys. En tant que llibre d'assaig, si hi ha un aspecte que m'interessi especialment és potser la manera com s'hi

Jordi Cornudella. / PERE VIRGILI

articula el paper que fa la tradició poètica en les nostres lectures dels poemes (de fet, em sembla que la tradició poètica és una mica la protagonista del llibre). Però també m'interessa que *Les bones companyies* sigui més que un llibre d'assaig: és, a més a més, un llibre de poesia traduïda (traduïda per mi), que conté de passada uns quants poemes meus. Aquesta diguem-ne barreja també és planificada, prevista des del començament.

P. En efecte, vostè també ha traduït, sobretot clàssics. ¿Creu que cal ser escriptor per ser un bon traductor?

R. No veig que hi hagi una frontera clara entre ser escriptor i ser traductor. Quan Xavier Pàmies tradueix *El casolot* de Dickens, el que fa és escriure *Bleak House* en català, no? Però vaja, si acceptem la distinció, no ens queda més remei que observar que, mentre hi ha escriptors de creació que han fet traduccions molt bones, també n'hi ha altres que n'han fet de molt dolentes. I també s'ha d'admetre que hi ha molt bons traductors que no han fet mai obra de creació.

La cosa no és gaire clara, doncs, fora de l'obvietat que no tothom serveix per fer-ho tot. Per mi, particularment, haig de dir que traduir forma part de la meua feina, no ja d'escriure, sinó de llegir. Traduir una poesia, s'ha dit moltes vegades, és una manera immillorable de llegir-la a fons. Doncs bé, llegir poesia a fons és una de les meves grans passions, i traduir poesia en vers és una de les coses que em diverteixen més.

P. Parlem ara de la seva faceta com a editor. ¿Quins criteris té més en compte a l'hora de seleccionar un llibre i decidir-ne la publicació?

R. Òptimament, els criteris haurien de ser els mateixos per qualsevol editor diguem-ne literari: el valor artístic que ens sembla que el llibre té, i les possibilitats reals de publicar-lo sense que ningú hi perdi diners (i, si pot ser, fent que des de l'autor fins al llibreter tothom n'hi guanyi uns quants). De vegades no és gaire senzill de fer compatibles tots dos criteris.

P. I tornant als clàssics, ¿com està funcionant la Biblioteca Grècia i Roma de la Bernat Metge, una iniciativa conjunta de la Bernat Metge i el Grup 62?

R. La col·laboració entre l'Institut Cambó i Grup 62 va començar amb una edició facsimil d'una selecció essencial de volums de la Bernat Metge (que a Catalunya és la col·lecció de clàssics grecs i llatins per antonomàsia). Va ser una col·lecció de quiosc que va anar esplèndidament bé en termes de difusió i de resultat comercial. La Biblioteca Grècia i Roma és un projecte editorialment més ambiciós (pensant en els lectors d'avui, les traduccions es corregeixen, les anotacions es redueixen i les introduccions són noves de trinca) però comercialment molt més modest.

P. ¿Es veu llegint llibres electrònics?

R. Ara mateix, no. Ho he provat, i no m'agrada. Però en el futur segur que sí que farà servir algun estri electrònic per certs tipus de lectures, com farà més o menys tothom.

P. Finalment, ¿què en pensa, de la literatura catalana actual? Triadú diu que el segle XX ha estat el segle d'or de la cultura catalana. ¿Hi està d'acord? ¿I el XXI?

R. Amb la perspectiva d'avui, sembla clar que la primera meitat del segle XX és un moment important en la història de la literatura catalana. Amb l'excepció que fan escriptors tan enormes com Pla, Rodoreda o Vinyoli, la segona meitat del segle XX no em sembla, en conjunt, tan remarcable. Però el present el veig bé. Com a tot arreu, es publica molta cosa infumable, però hi ha uns quants autors dels quals em sento molt content de ser contemporani. Em satisfà molt de veure com s'han fet o es van fer grans escriptors.

«Sóc lent escrivint i una mica reticent a l'hora de publicar»

«Traduir una poesia, s'ha dit moltes vegades, és una manera immillorable de llegir-la a fons. Doncs bé, llegir poesia a fons és una de les meves grans passions, i traduir poesia en vers és una de les coses que em diverteixen més»

«La primera meitat del segle XX és un moment important en la història de la literatura catalana. Amb l'excepció que fan escriptors tan enormes com Pla, Rodoreda o Vinyoli, la segona meitat del segle XX no em sembla, en conjunt, tan remarcable»